

jímž by uskutečnění nároků Emilie J. mohlo býti zmařeno neb valně stíženo. Rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. Důvody: Předpokladem pro povolení prozatímního opatření dle §§ 381 čís. 1, 382 čís. 6 a 384 odst. 2 ex. ř., o něž v tomto případě jde, jest jednak nárok, který se vztahuje na nemovitost nebo právo, ve veřejné knize zapsané, a osvědčení jeho, jednak ohrožení nároku toho. Těchto zákonných předpokladů pro vydání prozatímního opatření tu není. Navrhovatelka žádá o povolení prozatímního opatření k zajištění nároku proti svému manželovi na zrušení smlouvy. Tento nárok navrhovatelce posud vůbec nepřísluší, a nemůže proto jeho zajištění již nyní žádati. Dle ustanovení § 1264 obč. zák. může sice manželka žádati za zrušení smluv smloubních, toto právo jest jí však přiznáno teprve, bylo-li rozsudkem na rozvod manželství uznáno, a to ještě jen za určitých předpokladů. Žadatelka má nyní jen nárok domáhati se rozvodu manželství s odpůrcem, ačkoliv ani ten nárok neosvědčila, a jest nejisto, zda vůbec jí vznikne nárok žádati zrušení smlouvy smloubní. Předloženým snímkem notářského spisu jest toliko prokázáno, že smlouva smloubní byla mezi stranami uzavřena. Nárok, žádati zrušení smlouvy smloubní, může však vzejíti jen z rozsudku o rozvod. Z toho jde, že zde není prvého předpokladu žádaného prozatímního opatření, totiž nároku, o jehož zajištění se žádá.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl, poukávav na správné důvody usnesení soudu rekursního, k nimž připojil ještě, že dle daných okolností navrhovatelka má jen nárok, domáhati se rozvodu manželství, ač-li neměl Alois J. důvodné příčiny k opuštění společného bydliště, a nikoliv ještě nárok na zrušení smlouvy smloubní, kterýž vzejde teprv soudcovským výrokem o rozvodu, na němž ona viny nemá.

Čís. 219.

Z toho, že zaměstnavatel nepropustil zaměstnance ihned, jakmile se dozvěděl o jeho poklesku, nelze ještě za všech okolností souditi, že se zřekl práva na předčasné rozvázání služebního poměru.

Propouštěje před časem zaměstnance, není zaměstnavatel povinen udati mu důvod, proč tak činí. Stačí, že zákonný důvod zde jest a bude ve sporu prokázán.

(Rozh. ze dne 1. července 1919, Rv I 308/19.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované, nájemkyně hotelu, po řadu let jako domovník. V poslední době stěžovali si na něho hosté, jmenovitě dne 4. nebo 5. prosince 1918 byl přistižen jedním z hostů při krádeži chleba. Zaměstnavatelka ho proto dne 8. prosince 1918 propustila, udávši za důvod, že jest příliš stár. Propuštěný zaměstnanec domáhal se náhrady škody, jež mu vznikla nedodržením čtrnáctidenní lhůty výpovědní. Prvý soud (okresní soud v Karlových Varech) žalobě vyhověl z těchto důvodů: Jest sice pravda, že vyskytl se důvod k propuštění dle § 82 živn. řádu, neboť žalobce byl přistižen přímo při krádeži. Leč k uplatnění důvodu toho se vyžaduje, by zaměstnavatel zaměstnance ihned propustil

a důvod propuštění mu udal. Sdělí-li mu však pouze, že důvodem propuštění jest jeho stáří, neuveda při tom jiného důvodu propouštěcího, vzdává se tím práva, uplatňovati jiný důvod propouštěcí. V postupu takovém možno spatřovati též klamání zaměstnance, jenž přec může požadovati, by mu byl oznámen důvod propuštění, by mohl posouditi, zda propuštění bylo důvodné. Krom toho mělo se propuštění státi ihned po odhalení krádeže, jež sama o sobě byla nepatrná. Žalovaná se však tak nezachovala, nýbrž ponechala žalobce ještě po několik dnů u sebe a tím se zřekla důvodu propouštěcího. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalované a žalobu zamítl z těchto důvodů: Názor prvního soudu je právně mylný. V žádném ze zákonů, upravujících poměr služební (zákon občanský, živnostenský řád, zákon o obchodních pomocnících, zákon o úřednících statkových) není ani zmínky o tom, že by bylo při rozvázání služebního poměru propuštěním třeba sdělití zaměstnanci důvod propouštěcí. Z mlčení zákonů, z nichž oba posléz uvedené zajisté hájí v první řadě zájmy zaměstnanců, nutno vyvozovati, že jest ponecháno úvaze zaměstnavatelově, zda hodlá zaměstnanci důvod propouštěcí ihned sdělití, či prozatím o něm pomlčet. Zaměstnavatel může přestat na pouhém sdělení o propuštění. Odůvodniti propuštění a prokázati důvod jeho jest povinen pouze v tom případě, uplatňuje-li zaměstnanec proti němu nároky. Rovněž nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že v propuštění žalobce teprve několik dnů po nabytí vědomosti o důvodu propouštěcím jest spatřovati vzdání se důvodu propouštěcího. V této příčině neobsahují zákony žádných předpisů, proč lze možno použití pouze všeobecných předpisů o zřeknutí se. Vzdání se uplatňování nějakého práva možno buď výslovným prohlášením nebo lze naň usuzovati z chování se oprávněného (§ 863 obč. zák.). Prvým způsobem nebyl tvrzen a netřeba se jím proto zabývat; o konkludentním vzdání se bylo by možno mluvit jen tehdy, není-li v uvážení všech okolností pochyby o tom, že jde skutečně o vzdání se. Mínění soudu prvního, že vzdání se jest spatřovati v pouhém podržení žalobce ve službě, ač měl býti okamžitě propuštěn, neodpovídá zákonu; k mlčky se stavšímu vzdání se vyžadovalo by se takové chování se zaměstnavatele, z něhož dalo by se zřejmě souditi na odpuštění. V případě, o němž jde, měl žalobce odváděti žalované týdně 10 K ze zpropitného; znamená tudíž týden pro žalobce období sčítovací a nelze spatřovati vzdání se v tom, že nechal žalovaný uplynouti tuto dobu až do propuštění žalobcová.

N e j v y š š í s o u d dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňuje toliko dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. Žalobce uznává sice opodstatněnost důvodu propuštění, o nějž zde jde, namítá však, že žalovaná nemůže se na důvod tento odvolávati z dvojí příčiny. Jednak proto, že nepropustila žalobce ihned po té, jakmile o jeho poklesku zvěděla, jednak proto, že, propouštějíc ho, uvedla jako důvod, že je příliš stár. Odvolací soud prokázal však způsobem zeyrubným a přesvědčivým bezdůvodnost obou námitek. Jest arciž správně, že určitého práva lze se zřeknouti také mlčky, konkludentním jednáním, než jednání toto musí býti dle § 863 obč. zák. takové, by vylučovalo jakoukoliv pochybnost o vůli jednajícího. Že v daném případě tomu tak není, vyložil již odvolací

soud a dovolání nepřivádí k platnosti žádných důvodů, jež by byly s to, závažností úvah v odpor vzatého rozsudku otrásti, nýbrž obmezuje se na pouhé popírání správnosti vysloveného jím názoru. Není tu také skutečně žádných zvláštních okolností, které by opravňovaly k opačnému závěru. Žalovaná nepropustila sice okamžitě žalobce, jakmile o jeho závadném počínání byla zpravena, ale učinila tak ihned, jakmile odpadly pro ni překážky, plynoucí ze zvláštnosti konkrétního smluvního poměru. V tomto směru poukázal odvolací soud k okolnosti, že žalobce měl každý týden z přijatého zpropitného odváděti žalované 10 K a že tudíž jevil se býti každý týden pro žalovanou jaksi súčtovacím obdobím. Z toho tedy, že žalovaná nechala toto období z ohledu na usnadnění vzájemného vypořádání se dojíti, nelze ještě o sobě nikterak nutně souditi na zřeknutí se práva na propuštění, ana tím nebyla ještě přerušena příčinná souvislost mezi důvodem k propuštění a propuštěním samým. Vzhledem k tomu nelze dotyčnému, ostatně ani ne tak značnému mezidobí dvou dnů přikládati takový význam, jaký mu přikládá dovolání, a není proto také na místě poukaz dovolání na rozhodnutí živnostenského soudu čís. 883 sbírky rozhodnutí živn. soudu, dle něhož zaměstnavatel ponechal zaměstnance, zvěděv o propouštěcím důvodu, ještě 10 dnů v práci. Než ani druhá námitka, dovoláním uplatňovaná, nemůže obstáti před zákonem. Přisvědčiti dlužno naopak i v tomto směru správnému náhledu soudu odvolacího, že ani v živnostenském řádě ani v ostatních zákonech, služební poměry upravujících (ob. zák. obč., zákon o obchodních pomocnících, zákon o úřednících statkových) nelze shledati opory pro názor, že by zaměstnavatel, propouštěje zaměstnance pro nějaký zákonný důvod, byl povinen, udati zaměstnanci dotyčný speciální důvod. Podle zákona, jenž neupravuje nikde způsob, jakým propuštění díti se má, stačí naopak úplně, je-li v době propuštění takovýto důležitý důvod dán objektivně; jeho přesné udání, jakož i prokázání zůstává vyhraženo případnému pořadu právnímu. Tím je odňata půda vytýkané dovoláním obraně, že žalovaná zřekla se uplatňování práva ku propouštění tím, že udala žalobci jako důvod k propuštění jeho stáří, to tím spíše, ana žalovaná při svém výslechu jako strana seznala, že tak učinila jen ze šetrnosti vůči žalobci.

Čís. 220.

Není závady, by označena byla ve firmě jako banka společnost s obmezeným ručením, provozující bankovní obchody, pokud k jich provozování není třeba státního schválení dle § 3 zák. o společnostech s o. r.

Vyřizující opravné prostředky proti rozhodnutí o zápisu společnosti s o. r. jsou vyšší soudové oprávnění, zaujatí stanovisko i k otázkám, jež zůstaly nedotčeny opravným prostředkem.

(Rozh. ze dne 8. července 1919. R I 274/19.)

Rejstříkový soud (krajský soud v Chebu) povolil zápis karlovarské spolkové banky (Karlsbader Vereinsbank) společnost s o. r., jež udala za předmět podniku provozování všech obchodů bankovních a komisionářských kromě obchodů, jmenovaných v odstavci druhém § 3 zá-